

ZPRAVODAJ

8

pátek 18. srpna 2000

**Opravdu dobrý herec
umí zahrát i špatného herce**
(Jiří Olič)

ještě dnes

Malý sál Jiráskova divadla v 14.00 hod.
Problémový klub

Soukromá podnikatelská škola,
Komenského náměstí v 14.00 hod.
Problémový klub (zahraniční)

Jiráskovo divadlo v 16.30 a 20.00 hod.
DS Vojan Libice nad Cidlinou
DVA MUŽI V ŠACHU

Sál Josefa Čapka v 16.30 a 20.00 hod.
Slovenské pohronské javisko Levice,
Slovensko
OPRÁTKA PRO DVA

Park A. J. v 17.00 hod.
Promenádní koncert dechové hudby
Opočenka

Husův sbor ČČSH v 19.30 hod.
Komorní koncert MUSICA GRAZCIELLA

nad ránem

Plamínek svíčky tančil ve větru a prosvětlouval hřbitovní tmu. Srpnová bouře vykroutil nad Hronovem dramatický akord a cvrčci - čeští to bratřenci exotických cikád - koncertovali s nadšením hodným Carnegie Hall. Zvolna jsem se propadal do melancholicko-rozněžné nálady, kdy se vám chce obejmout celý svět. Tedy kromě toho nesnesitelného souseda a jeho hysterické manželky, vašeho šéfa, prodavačky z mlíkárně na rohu a toho policajta, co vám dal botičku. Jiráskův Hronov, Jiráskovo divadlo, Jiráskův rodný domek, Jiráskovy sady Jiráskův pomník, Jiráskův náhrobek... Jezdím sem už hezkých pár let a co vím o tom pánovi, o jehož jméno tady zakopáváme na každém rohu? Bilance je to značně tristní. Staré pověsti české a pak ještě ten nejútlejší svazek pečlivě odměřený pravítkem z předlouhé řady Nejedlým

Do budoucna hledí AITA/IATA. Celá špička přestavitelů evropského ochotnictva se sešla na vrcholu legendárního kopce Turov. Vzhledem k tomu, že postavy nevrhají žádné stíny, nepodařilo se zjistit, na kterou světovou stranu paní Yoke Elbers (Holandsko) hledí.

V DIVADLE CÍTÍTE, JAK HEREC SMRDÍ

Režisér Miroslav Pokorný působil před lety jako výpravčí a v ARTII exportoval a importoval známky. „Vůbec jsem tomu nerozuměl, ale vyvážel jsem a dovážel, až se ze mě kouřilo,“ vzpomíná dnes, kdy pracuje v pražském klubu GONG. Jako divadelník pak figuruje od roku 1976 v Divadle AHA!, které do Hronova přivezlo hru Daniely Fischerové Náhle neštěstí.

Za jakých okolností se setkala Divadlo AHA! s textem Daniely Fischerové?

Hru Náhle neštěstí jsem znal dlouho - vyšla někdy začátkem devadesátých let v SADu. Strašně se mi líbila, ale usoudil jsem, že ji u nás v divadle nemůžeme dělat - všichni v souboru až na mě jsou totiž moc mladí. A loni za mnou přišli Vráta s Terezkou, abych jim půjčil nějaký text pro dva, s kterým by si mohli trochu pohrát, protože jeli spolu na prázdniny. A když se vrátili, tak už hru uměli nazpaměť, a chtěli, abych ji režiroval. Měl jsem ze začátku trochu pochybnosti o věrohodnosti vyznění - vzhledem k jejich věku; nepochyboval jsem o tom, že by ty postavy neuměli zahrát. Ale pak se naštěstí ukázalo, že věk není důležitý. Na začátku zkoušek byl ještě trochu problém v tom, že už oba měli o textu, jak se ho spolu naučili, dost přesnou představu - diametrálně odlišnou od té mojí.

Po prvním přečtení působí tahle hra jako intelektuální skládačka, a kdyby se do inscenace nepustily pudy přes herce, tak by mohla vyznít dost vykládaně.

Patříte k zakládající generaci Divadla AHA!?

Jsem totálně nejstarší! Do souboru jsem přišel ještě v době, kdy to nebylo Divadlo AHA! a dělaly se muzikály. Řekly se dvě věty a pak se na mikrofon zazpívala písnička. Neuspokojovalo mě to, ale naučil jsem se - čistě pudově - všechno, co jsem potřeboval do začátků Divadla AHA! Moc toho ale nebylo, a tak jsem se musel dál vzdělávat - teoreticky i prakticky.

Tohle je už čtvrtá generace v našem souboru - vždycky po pěti, šesti letech přijde generační výměna. Musí nastoupit čerstvé síly, aby to se mnou herci vydrželi.

Jak se proměnil za tu dobu váš pohled na to, jaké dělat divadlo?

Vždycky jsem si myslel, že divadlo musí být o něčem, ale že to zároveň musí být i podívaná. Diváci by se zkrátka měli mít na co dívat, a tak jsem volil „barokizující“ prostředky - jak říkaly různé poroty. Jenže ty zhusta zahltily to, co jsem chtěl v inscenaci mít a říct.

Dnes chci diváky totálně atakovat emocemi a spíš mířím k vizuální askezi. Všechno kolem nás je plné efektů a elektroniky - od filmů až po výtvarné umění, ale divadlo může být o něčem jiném. Tam mohou lidé herce cítit, jak smrdí, slyšet ho, jak dýchá. Takovou opravdovost můžete dnes dostat jen od divadla.

Bylo by samozřejmě úžasné, kdybych mohl propojit emocionální i vizuální stránku, ale obávám se, že to nyní v amatérských podmínkách realizovat nelze.

Náhle neštěstí si usmysleli hrát vaši herci. Co jim pro změnu vymyslel jejich režisér?

Do dvou měsíců bychom měli mít premiéru Nestroyovy frašky se zpěvy Provaz o jednom konci, kterou kdysi dělalo Krejčovo Divadlo za branou. Frašku jsme u nás ještě nikdy nedělali a je to to nejtěžší, co v divadle existuje. Hrozně se na ni těším. Diváci jsou od nás zvyklí na samé „dusárny“, a tohle by měla být - i když se celá inscenace odehrává pod šibenicí - konečně přča. zat

KAŽDÁ CESTA MÁ SVÉ VÝSLEDKY

Slovenské pohronské javisko z Levic si můžeme pamatovat z roku 1986, kdy zde vystoupilo s Vasiljevovou hrou ...a jitra jsou zde tichá. O rozhovor jsem požádala režiséry včerejšího představení Léta a dymu Valérii Držíkovou a Eduarda Šebiana.

V programové brožurě jsme se dočetli, že je vašemu souboru vlastní „poetika snu“. Můžete to nějak rozvést?

V.D.: To vzniklo už dávno, kdy můj manžel začal dělat divadlo. Bylo to v roce 1983 a dělali jsme Rybu ve čtyřech. Tehdy to byl jeho režijní debut. Pak jsme s touto inscenací byli na nějakém festivalu a tam poprvé padl tento termín. Od té doby to souboru zůstalo. Je to takový zvláštní styl, kritici jej pojmenovávali jako reálno – nereálný, snový. Připomínalo jim to sen a od toho se odvinul ten termín. Udržujeme ten styl stále.

Bez ohledu na to, kdo právě režuruje?

V.D.: Víceméně ano.

E.Š.: Přátelé, kteří se našli, k tomu inklinují, jsou s námi napojeni na jednu vlnové délce, a tak se tento styl utváří automaticky. Jinak je to normální divadelní projev.

Není až tak typické, že by se na jedné inscenaci podíleli dva režiséři. Jakým způsobem pracujete, jsou nějak blíže specifikovatelné vaše podíly? Jak jste demokratičtí k hercům – mají možnost přinášet své vlastní podněty nebo musí naplňovat vaše přesné představy?

E.Š.: Každý režisér má svoji specifickou metodu, s níž pracuje. Jeden žádá, aby herci striktně dodržovali jeho pokyny, jiný tahá z herců to, co je jejich vlastní podstatou. Myslím si, že naše cesta je ta druhá. Ale každá cesta má své výsledky. Ten, který linkuje i ten, který nelinkuje těžší prakticky z osobnosti herce to, co v rámci postavy potřebuje. A o našich podílech se nedá hovořit. Je to, jako kdyby režisér byl jeden.

Takže vy předem připravíte koncepci a úpravu textu a pak s ní jdete za herci?

E.Š.: Bydlím 60 km daleko, tak jsem se rozhodl, že úpravu udělám já a potom jsme se dali dohromady a režijně inscenaci připravili.

Jak dlouho inscenace vznikala a kolik měla zatím repríz?

V.D.: Zkoušeli jsme pět měsíců a hráli zatím patnáctkrát.

Valérie Držíková a Eduard Šebian z Levic

HEREC JE PRO MĚ NA DIVADLE TO NEJDŮLEŽITĚJŠÍ

Dnes ve 22.15 v Sokolovně budou předvádět výsledky své dílny účastníci východočeského kursu divadelní režie a herectví Sergeje Fedotova. Mnozí z vás tohoto ruského režiséra jistě znáte. Ostatně před třemi lety měl zde na Hronově také dílnu. Od té doby u nás téměř zdomácněl – spolupracoval se studenty DAMU

(Zojčin byt), Dejvickým divadlem (Revizor), Klicperovým divadlem Hradec Králové (Mistr a Markétka), Divadlo Bez Zábradlí (Hráči) a nedávno v Divadle Na zábradlí mělo premiéru Ostrovského Výnosné místo. Tedy samá ruská klasika. Nás ale zajímalo, jak Sergej Fedotov vnímá Čechy a českou kulturu.

Jste už v Čechách delší čas, rozumíte už tedy zdejšímu prostředí víc než náhodný cizinec. Co je vám v české kultuře blízké a co naopak považujete za její slabinu?

Zjistil jsem, že Čechy jsou mi blízké ze všech stran. Než jsem sem přijel, pracoval jsem v Německu, Polsku, se svým permským divadlem U mostu jsem se účastnil festivalů v Rakousku, Belgii, Maďarsku, byl jsem v Izraeli, projel mnoho dalších zemí. Letošní festival Divadlo evropských regionů v Hradci Králové byl v pořadí třicátý, kterého se účastnila některá má inscenace – tentokrát to byli Gogolovi Hráči pražského Divadla Bez Zábradlí. A ze všech těch zemí jsou mi Čechy nejbližší. Myslím, že vaše kultura svým duchovním citěním je velmi blízká ruské. I když čistě česky – kromě divadelní literatury či novin – nemohu, je vaše kultura pro mne cosi jako otevřené okno v mém vlastním bytě. Chtěl bych, aby se Rusko změnilo do podoby Čech. V Čechách je zájem vnímat jeden druhého, je mnoho festivalů, lidé se zajímají o představení, o práci druhého. V Rusku je teď doba, kdy se lidé vracejí do divadel, ale mezi divadly nejsou žádné dobré vztahy. Vy máte plzeňský festival, hradecký, Hronov. Pro mne je to jasný důkaz, že česká kultura je teď na vzestupu. Myslím, že v Čechách prožíváte nebyvale kulturní období, i když divadelní ředitelé tvrdí, že divadlům je hůř a peněz mívá.

I když česky nečtete, jistě českou kulturu znáte...

Z české literatury je mi nejbližší Švejk, toho jsem přečetl dvakrát, a pak Kafka – Zámek, ten si čtu snad každý rok. Z divadla jsou pro mne zajímavé inscenace Pitůnského, Lébala – Ivanova jsem viděl čtyřikrát a ještě chci.

Pokračování na str. 6

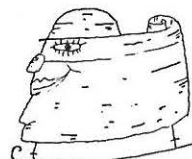
pokroucených spisů. Když se ve škole četl F.L. Věk, tak jsem bez rozpaků oběhl do čtenářského deníku stručný obsah od svých předchůdců. A tento absurdní výcuc jsem svědomitě odkázal těm, kdo měli usednout do příslušné škamny po mně. A pak ještě maturitní otázka – jedno z čísel letmo našprtanych a brzy zdárně zapomenutých. Před totálním ztrapněním před sebou samým mě zachraňuje alespoň Lucerna. Jinak ale, pokud nepočítám filmy...

Sem tam potkávám v Hronově pamětní cedulíčky. „...Zde byla pokřtěna Justinka jménem Marie a oddána s hodinářem Antonínem Kalinou,“ stojí na kostele Všechny svatých. A kus dál zase: „Chalupa z 18. století, v níž bydlel Antonín Knahl (Kalina 1801 – 1883), hodinář, hudebník, zpěvák a zakladatel hronovského ochotnického divadla.“ Co někomu říkájí tahle jména? A je ten domek jen prázdná muzejní skorůpka, nebo tady snad ještě někdo bydlí? Skvostná zvonice svítí do tmy, sochy a stromy proplétají svoje stíny – půvabné půlnoční divadlo, jen publika je poskrovnu. Od náměstí je sem sice jen pár kroků, ale jako by to bylo zároveň poněkud z ruky.

Alois Jirásek. Pýcha Hronova a zároveň jeho zapeklitý oříšek. Jak ho vysvobodit z tuhé kamizoly nedotknutelného Mistra a kudy jeho dílo vyvést z labyrintu školské nudy a předsudků? Nerozlouskla to ani jiráskovská konference, která se před čtyřmi lety konala. Nicméně zanechala alespoň náznak možné cesty, hrst postřehů a nápadů shrnutých do sborníku Alois Jirásek dnes. Najít Jirásku, který nebude sošnou institucí ale zajímavou osobou, o jaké se vedou vášnivé debaty, tak to dá ještě pořádnou fušku. Ale proč to nezkusit. Koneckonců, vždyť i Werich mu přiznal potenci a invenci špičkového hollywoodského scenáristy...

Dopřál jsem si takové drobné sentimentální gesto. Zastavil jsem se u hrobu Aloise Jirásky a zapálil na něm svíčku. Taková malá omluvka za toho opsaného F. L. Věka ve škole. Nevím, jestli se polepším. Ale proč to nezkusit.

Zdeněk Aleš Tichý

Zpravodaj 70. JH vydává organizační štáb Redakce:

Alena Exnarová, Vladimír Hulec,
Zdeněk A. Tichý, Alexandr Gregar
(šéfredaktor a reprofoto Kodak DC 50),
Rostislav Pospíšil (výtvarník),
Ivo Mičkal (fotograf),
Marek Zhibo (sazba).
Tisk Grafické závody Hronov, s.r.o.

kde se to klube

Princezna na hrášku: pokud jsme mohli vůbec vidět a slyšet, zaujaly nás děti, velmi dobře připravené dramatickou výchovou. Problémy: hrací prostor a v tomto případě i svícení, otázka herectví starších oproti mladším (malé děti byly spontánnější, postrádali jsme funkčnost personálu zámku...). Jak velký je podíl práce dospělého a dětí v tomto představení? Pochválili jsme stylovou jednotu na jevišti.

Voiceband: co to je pro tento soubor a co pro diváka (hlasová příprava, možnost zkoumání výrazu, práce s rytmem, uvědomování si významu slov...)? Někomu dlouhým minimalistickým začátkem naznačili úspornost prostředků, někdo očekával rozmanitější i hudebnější formu. Pochválili jsme to jako zajímavý počín.

Bobos: Kocourkovští v sukních, bláznivá feerie, schopnost užívat si svých vlastních karikatur. Potřebovali bychom rozumět litevštině, abychom se orientovali v nastoleném vražedném tempu. Harmonikář hrál pěkně.

Za P.C.H. Mocková

poznámky glosy ohlasy

JH na Vltavě

Dnes ráno – pro účastníky JH vesměs ještě za hluboké noci – od 6.50 do 7.50 hodin probíhalo živé vysílání z Jiráskova Hronova na stanici Vltava. Možná je mohl slyšet někdo, kdo se vracel z slámu. Zítra bude v hronovských ulicích natáčet Východočeský rozhlas z Hradce Králové.

Blahopřejeme!

Právě dnes slaví zde přítomný Franz-Josef Witting, prezident Svazu amatérských divadel Spolkové republiky Badensko-Würtenbersko a umělecký ředitel mezinárodního festivalu v Paderbornu 55. narozeniny! Srdečně mu blahopřejeme a doufáme, že mu to někdo přeloží.

Dramatický únos

Došlo k němu především a odehrál se na terase Jiráskova divadla, odkud byla ukradena lepká děva. Obsluha nezaváhala a zalarmovala policii, takže byl celý Náchod vzhůru nohama. Auto únosců se podařilo polapit. Pak se policie dozvěděla, že jde o předem domluvený happening jednoho souboru. Přesto vyslovila díky pozornému číšníkovi za to, že není lhostejný k osudu jiných.

MILÝ DENNÍČEK,

Teraz ti napíšem, čo som ešte nikomu nepovedal. Najradšej zo všetkých mám Hronov.

Bola to láska na prvý pohľad. Zamilovali sme sa do seba. Ja som mal sedemnáť a on už 57, ale to nevadí. On bol stále slobodný. Najviac v hospode na Pražku. Tam som chodieval rád a často. Niekedy sme tam aj ponocovali, ale vždy vo všetkej počestnosti, len niekedy nie. To keď sa náš Ľubo zahryzol do nohy peknej blondínky. Alebo Petrmichl si s frajerkou vylieval pivo na hlavu. Ale čašníik Petr (my sme ho volali tréner) bol na jednotku. Asi aj on bol slobodný, aj keď bol ženatý. Tam boli všetci aspoň na chvíľu slobodní, aj keď inak neboli.

Na Hronove mám rád strašne veľa vecí – zamiloval som sa tam, je to milé a pekné mesto a milí ľudia, majú pekný park a v ňom prdlavku, výborne v hospodách varia, sú tolerantní, majú radi divadlo, postavili pekné divadlo, vítajú divadelné súbory na schodoch, nad riekou zavesia každý rok farebné žiarovky a tie mi potom blikajú v duši celý rok a už keď sa blížim do Hronova na festival, tak hneď prvý večer sa mi rozbúcha srdce

a bežím k Metuji, či sú tam – a sú, nezabudli. V knižkupectve mávali ešte za starých časov vždy tie najvzácnejšie knihy, čo sa už nedali zohnať, spoznal som tam veľmi veľa skvelých ľudí – aj sa mi chce ich vymenovať, ale to by bol naozaj dlhý zoznam, ale spomeniem aspoň pamätný Klub mladých divadelníkov v Dřeviči, keď nás viedli páni Fréhar, Rajmont, Kříž a Krobot – nezabudnuteľná škola. A potom – tie nočné potulky z hospody do hospody, vyvetrať sa do parku a pokračujeme – pesničky, gitary, nekonečné diskusie o divadle, čakanie na nový spravodaj, každý rok stretávať známe tváre, raňajky v „stovke“ (máme v kronike aj pamätný účet – 24 rumov s kofolou – a to sme, prosím, stihli štyria od rána do jednej popoludní). A to taktne mlčím o príhodách, keď sme chceli vykopat Jirásku z hrobu – písalo sa v spravodaji, že Jiráskův duch je pořád mezi námi – tak sme si povedali, že bude medzi nami naozaj. Holými rukami a dvomi promile to ale nešlo. A nakoniec – on tam vraj ani pochovaný nie je. Alebo keď sme skákali z mosta na križovatke do Metuje – o polnoci nahatí a veselí, alebo keď sme chceli uniesť mladú Laurinku (ešte nebola ani slávna, ani nič), potom vniknúť do rodného domečku a prežiť bujarú noc, alebo keď sme s Vladom plánovali v našej starej tisícdevstotrojke urobiť putovnú výstavu aktov, ktoré tu za uplynulé roky nafotil.

Milý denníček, tak toto všetko je tiež láska. A to nespomínam kolegov, ktorí sa vracali nadržaným z hospody a stretávajú sa pracujúcich sa im posmievali, že musia ísť do práce. A skvelé Cvrkalových céčko – ráno smaženka, kakavko a večer večera, pozdrav s Radimom a Zuzanou, zamávanie rukou k stolu, kde sedí Milan Schejbal alebo Franta Zborník alebo Luděk Richter. Možno spomínam častejšie reštaurácie než divadlo. Ale áno – aj sme tu päťkrát hrali – a to je na slovenský súbor celkom úspech. Ešte dnes tu a tam počujem povzdych – tí vaši Hráči, alebo Hurikán. Nuž čo, divadlo berieme ako vzduch, ktorý dýchame a nechválime ho preto každý deň. Ale pamäť máme – videl so tu také veci ako Ochotnícky kroužek a jeho Matku, Zeleneč a Gulůčku, Lucernu a ich Baladu pre banditu, Ústí n.L. a ich Peer Gynta, Jak s e vám jelo a Grotesku.

A za to všetko ti milý denníček sľubujem, že keď raz budeme písať históriu nášho divadla, tak svoju kapitolu v ňom bude mať aj moja stará láska – festival v Hronove.

Josef Krasula

soutěž

Každý den se můžete zúčastnit soutěže našeho Zpravodaje! Každý den bude ze správných odpovědí vylosován jeden výherce! Ten promptně obdrží cenu - láhev „Klicperovky“, pověstného likéru, vyrobeného v dlouhodobé spolupráci firmy Kord Ptáčník a herců Klicperova divadla v Hradci Králové, jež je dvojnásobným Divadlem roku. Ano přátelé, z navržených tří možností označte toho, který v Hronově nějakým způsobem byl, pobyl, vyskytoval se...

Odpovědi (na kousku papíru) musí obsahovat a) kterého čísla zpravodaje se odpověď týká, za b) písmeno pod nímž se správná odpověď nalézá a za c) samozřejmě jméno a příjmení, bydliště, pokud bychom cenu museli zaslat. Cena pro výherce je k dispozici v naší redakci, a to od chvíle, kdy vyjde číslo, které výherce zveřejnilo. Přejeme Vám úspěch.

Otázka č. 8

Významný divadelní amatér, režisér, který pochází z Mělníka a je znám také svou ochotnickou plodností mezi domorodci v Chorvatsku. Odvděčují se mu tam za to zlatými pruty, opékanými ovci a mladými Chorvatkami, prostě vším, co uloví. On pak zlaté pruty žere, opékané ovce hladí a černooké mladice ukládá do Komerční banky. Je to

A Vladimír Dědek; B Brouk a Babka; C Taťa

(náповěda: Taťa je přezdívka hudebního skladatele a herce Divadla Drak. Proslavil se hrou na saxofon, bicí, housle, klavír, hrnec, vidličku, tělo, čelo atd. v řadě inscenací své domovské scény. Taký je jazzman, jeho jméno kdo uhodne, tomu musí dát výherce dnešní otázky napít).

Vítězem sedmé lahvičky Klicperovky za správou odpověď, jak na potvoru zase pod písmenem A (Václav Klement Klicpera), je Milan Čejka z Libice nad Cidlinou. Tak do toho! Zítra naposled!

Tennessee Williams: LÉTO A DÝM

Slovenské pohronské javisko (SPJ) Levice, Slovensko

Nevím jak to slušně říci, ale cítím jisté rozčarování. Možná je to víc než rozčarování, protože představení končí a katarze, která se ve mne rodí, je vztažena pouze k okamžiku, kdy jsem konečně ze sálu venku. Prosim, možná nepochopení obsahu padá na mou hlavu, byť příběh je srozumitelný, ale i u nesnadného autora typu Tennessee Williamse je přece cosi víc než jen to, co nesou slova. Nemůže za to ani jistá „dyšnost“ artiklace Almy (píši Almy, ne Simony Lukáčové), neboť soudím, že k tomu byla vedena režii. Vůbec ženské postavy, až na Matku, trpěly známou jižanskou neřestí polykáním koncovek a kroužením samohlásek. Spíše jde o to, že možná výklad hry, nebo interpreti, se berou příliš vážně vzhledem k závažnosti textu, schází drobný nadhled, odstup, a ani scéna s letadlem nepřesáhne pouhé zasmušilé předznamenání a možné odlehčení se nekoná. Vše se pro mne dalo se stejnou vážností a sošností, byť nejdůležitější závažnost v sobě nesla scénografie, tedy výprava a kostýmy, a vůbec používání rovin

ny znaků, přesněji symbolů – viz telefonní hovor přes skříňku a placatku s bourbonem. Už jen otevření a počáteční minuty představení mne nadchly, neboť první poukázání směřovalo k parafrázi obrazu „Vor Medusy“, aby v jasné nastoleném retru poukazovala scéna na molo, převoz přes řeku času či Léthé, nebo most do Tartaru. Pravda, to vše se v čase představení postupně naplňovalo a přeskupovalo, ale jako by herecká sošnost šla proti tématu, jako by slova a gesta zakrývala obsah, ale ne ve významu výkladu či nečekaného rozkrytí možností (aspoň pro mne). V tuto chvíli nemám na mysli schopnosti interpretů, ale spíše záměr režisérů. Neboť, komu patří centrální bod jeviště, kde dramatické osoby setrvávají po 90 % času inscenace, aby se pouze na malou chvíli přesunuli k levému portálu. Je to prostor Johnnyho? Nejspíše ano, on je osou, kolem níž se příběh odvíjí, ale ruku do ohně za tuto konstrukci nedám, protože využívání prostoru Johnnyho nedokáží zdůvodnit, nemám se čeho hmotného, významového zachytit, když pomínu prvotní symboliku předání hrací skříňky. Takže, otázka zní, co je důležité za prvé, co za druhé, za třetí ... no to nevím, jaksi jsem nedosáhl ani identifikaci, ani myšlenkou. Bílé kostýmy poukazují ke slavnosti, oratoriu za neuskutečněné sny a touhy, k možné svatbě, panenskému obleku smrti – prostě konstrukcí více než dost, ale nenašel jsem hlavní směr, od kterého by se pro mne tyto jmenované a další možné významy odvinuly. Tím se dostávám ke kardiální otázce – pro mne – který prostředek byl tím primárním, který mne měl vést do obsahu příběhu Almy a Johnnyho. Mizanscéna? Výprava? Kostýmy? Slovo a jeho zvuková podoba? Temporytmus? Omlouvám se, ale odpovědět nedokáží, i když bych velmi rád, protože někde pod tím pomalým proudem řeky jménem Tennessee je ukryt depot. Otázka je: jaký depot? Neboť kromě pouhého listování Příběhem T. W. o zmarněné lásce (proč Ona vůbec o Návho stála?) jsem dále nepokročil, přičemž si myslím, že textová úprava toto mé rozpoležení určité nezavinila. Na závěr si ale dovoluji pichnout do vosího hnízda – ptám se, lámu si hlavu, vážím tato slova – ale není to nakonec ono pouhé a prosté prostě to udělat jinak, takže cíl se stal prostředkem?

Vladimír Zajíc

Do tmy zahalené jeviště, atmosféra noci či dávné vzpomínky, na niž upomíná i padající listy, dvě petrolejky po stranách jak dva blikotající majáky na molu. Uprostřed jakýsi dřevěný můstek, z něhož uprostřed ubíhá do černého horizontu třetí cesta – cesta do neznáma. Herci jsou nasvětlováni převážně bodovými reflektory. Inscenace Williamsova Léta a dýmu režisérů Eduarda Šebiana a Valérie Držkové už výše popsány scénickými prostředky zaměřuje divákovu pozornost na atmosféru tíživých vzpomínek, na jednotlivé osoby hry, ve skutečnosti výlučně na vztah Almy (Simona Lukáčová) a Johna (Peter Meszároš). Její text je seškrtný na kostru, mizí vedlejší motivy, před divákem jak z temného podvědomí vyrůstá bolestný, nikdy nenaplněný milostný příběh. Je to příběh potlačované vášně a nepotlačované erotiky, je to střet bigotní víry (Alma) s jejím proklamativním odvřením (John). Je to dramatický střet dvou světů, dvou životních principů – konzervativního a moderního, v nichž Williams byl nucen žít a který ve svých dramatech jedinečným způsobem dokázal přenést na jeviště. Jeho dramata jsou dramata síly, vzpoury, emocí, bolesti, vášně. Williams je jak bílý americký orel, nebezpečný, silový, vzpurný. V tom je rozdílný od psychologicky složitějších Evropanů a v tom byl myslím nepochopen slovenskými inscenátory. Ti se soustředí na psychologickou rovinu hry, na jakési „čechovovské“ podvědomí, na mystérium vnějšího klidu, pod nímž se teprve odehrávají lidská dramata. Na tento sofistikovaný přístup však není u zbledlého Williamse místo. A tak se inscenace místo vášnivého dramatu stává zdlouhavou poutí monologů a nedramatických dialogů, poutí se statickými retro-návraty do dětství a s tlačení matky v invalidním vozíku, poutí postav, jejichž příběhy jsou nám utajeny. A to na takovou míru, že smysl jevištní existence těch postav téměř nechápeme. Ani herecké výkony Levických nebyly takové, aby vyvstalo před divákem drama dvou zmarněných životů, drama žhavého léta, které se rozplyne v dým. Je to škoda, protože Williams je v mnohém dodnes aktuální autor a jeho doba se myslím dokonce vrací. V tom, že si ho vybral, projevil Levičtí divadelní cit. Byli však příliš odvážní v dramaturgických zásadách do textu a – nemýlím-li se – i scénosledu (pokud vím, Williams jakékoli zásahy do svých textů zakázal) a málo odvážní v jejich režijním a hereckém ztvárnění, čímž „americkému orlu“ otupili drápy a ulámali křídla. Škoda. Dnes ovšem mohou Slováci složit v Sálu Josefa Čapka reparát. Možná jim bude domácí autor vyhovovat víc.

Vladimír Hulec

očíma z.a.t.

„No co, zkrátka tady trochu provětráme naše ega,“ holedbal jsem se ležerně, když jsme se na začátku Jiráskova Hronova dohadovali s kolegou V. H., o čem že asi budeme páchat naše sloupky. Řeč se mluví, voda teče a Tyroláci jódľují. Ve skutečnosti jsem byl do morku kostí přesvědčen, že na takovém festivalu vždycky zakopnu o nějaké šikovné tématko a uteču tak z lopaty samožerských úvah. I když jsem tenor, tak přeci jen nejsem Kája Gottů, aby čtenářstvo hltalo v transu kdejaký můj osobní plk, jak či hek.

Jenže došlo na nejhorší a jak říká klasik – chlapče, jak máš talent, tak se neubráníš. A tak tedy vzhůru shylockovský noží-píchni, řízni a vezmi si svou libru kritického masa! Hezky tady na stránkách zpravodajských pěníla debata o kritice a divadle amatérském. Nicméně trošičku ve stylu akademickém, neosobním – jako by se na recenze vyráželo za časného rána jako se chodí na praváky či křemenáče. A přitom se za každým takovým textíkem skrývá naprosto konkrétní zadnice toho, kdo ji vyseděl. A jejich majitelé – probůh! – to nejsou žádní andělé nadívaní encyklopedickými slovníky nebo supermani. Pokud by se mezi nimi někdo takový náhodou vyskytl, tak ho bleskově přelanaří od divadla k lukrativnější profesi, jako je třeba zachraňování Země před vesmírnými recidivisty z jiné dimenze. Pouze pár vyvolených – kupříkladu Vodák či Machonin – časem vstupuje do divadelních mytů, ovšemže v podobě značně zkomiksovatelé; jejich jména se používají jako klacky na ty současné nedouky, ale jejich dílo (včetně chyb a omylů) sotva kdo pořádně zná.

Kritici, to nejsou jen macbethovsky zkravené pazoury od podříznutých inscenací. Kritici mají s divadelníky – ať již s profesionály či amatéry – společnějšího více, než se mnohdy na první pohled zdá. Přijde premiéra a herce ani kritika se nikdo neptá na jeho osobní problémy – prostě svou roli či recenzi musí zvládnout co nejlépe. Bolí tě zuby, leze na tebe chrípka? Ale přece kvůli takové prkotině nevzdáš představení – ať již v něm hraješ nebo ho sleduješ. Cítíš se jako vyždímaný hadr, bez nápadů a invence – je to smutné, ale show must go on! A obě profese si nezadají ani v ješitnosti. Nevěřte hercům, kteří říkají, že nečtou kritiky. A nevěřte kritikům, že se nezajímají o to, zda je někdo čte a co se o nich v divadelních kuloárech šušká. Pravda, mnohdy si při novinářské práci připadáte směšně a bezmocně jako Chaplin v Moderní době u výrobního pásu. Šoupete text za textem na stránky a konce nevidno. Ale jednou za

čas se zadarí a nad vašim článkom pochvalne zamručí niekdo z divadelníku, ktorého si máte proť vážiť. A to se pak pýříte, nevíte kam s rukama a čepeříte se radosti, jako když herci vychutnávají aplaus publika.

Herci a kritici. Jeden sakra podstatný rozdíl mezi nimi ale přeci jenom je. Zapátřejte v paměti – kolik lidí snilo v dětství o tom, že se stanou slavnými herci?! Ale nikdy v životě jsem ještě nenarazil na takového magora, který by jako dítě toužil stát se divadelním kritikem.

Adela A. Pířez

očiřma v h.

Horké byly poslední dva dny. A nejen žhavým slunkem. V redakci mi Saša Gregar předal dopis PAN ŠÉFREDAKTOR, ZDE a v něm ostrým rukopisem stálo: „Vážný pane šéfredaktore, po výzvě pana Hulce odstupuji od svého dalšího recenzování ve Zpravodaji JH. S pozdravem Michal Dočekal“. Tu máš čerte krupáči! Člověk vtipkuje, myslí si, že i to psaní do Zpravodaje je především o sdělení, a ono se mu to vymkne. Michal Dočekal reagoval na mou – zřejmě nejapnou – poznámku ve Zpravodaji č. 5, ve které se zmiňuji o jeho inscenaci Enquistových Obrázkařů, a jako recenzent abdikoval. Inu musel jsem tedy recenzi na včerejšího Williamse napsat já, dnes zas z.a.t. Dva muže v šachu matit bude.

Jak dva vyhýbači chodili jsme s Dočekalem dva dny kolem sebe. Naštěstí jemu krásná žínka přijela (test: jde o herečku jednoho významného východovesmírného divadla), on pozdvihl hlavu, zrak i údy těla svého, já též (žínku milou mi zde již několik dní mám) a večer ve foyer Čapkovy sálu jsme si vše vyříkali. Bez násilí a v klidu. On slíbil napsat výpad o etice kritiky, já mu zas, že dokud mi prsty zbydou, dāl do něj ve svých recenzích štipat budu. Vy jako čtenáři si to tedy vychutnávat můžete.

A jak životadárná bouřka včera pročistila vzduch, bude snad dnes opět Hronov žít jak klidné lázeňské město. (Pokud zde někdo z vás byl mimo festival – a stačí den poté –, asi by se ospalostí města udivil.) Jen nevím, který z obrazů Hronova je mi sympatičtější. Asi ten běsný, festivaťový. I když nechci nikoho trápit či urážet, mám rád vzruch a kvas a děs a běs. A taky divadlo. To moc. Proto mě potěšili Lysý nad Labem, že nejen pro Hronov oficiálně vybranou inscenaci přehrál, ale poté sjeli i Mrožkovu Tancovačku.

Paní Fischerovou, jejíž Náhlé neštěstí AHA nabídl jako první, mnozí návštěvníci Hronova jistě znají. Měla zde několik

Daniela Fischerová: NÁHLÉ NEŠTĚSTÍ

Divadlo AHA! Lysý nad Labem

Niobe a Job, ta dvě jména jediných dvou postav hry Daniely Fischerové, jsou vlastně přesným a zásadním pojmenováním východiska základní situace. Dávají autorce báječnou a skoro neomezenou možnost nashromáždit množství paradigmát: antika a křesťanství, pokora před božstvím a vzpoura proti němu, víra

a nevíra atd. atd. Mohl bych těchto pojmů vyjmenovat ještě řadu. Ale nemíním tak činit. Chci jen jedno jedině: upozornit na to, že podle mého názoru je tento text velmi umnou a složitou intelektuální a ideovou konstrukcí, jež je nejspíše jakýmsi esejem v dialogu; tedy literaturou svého druhu, která se ovšem prakticky nehodí k tomu, aby byla převáděna na jeviště, proměňována v divadlo. Dokonce bych řekl, že svou podobou je takovému úsilí přímo nepřátelská. Přesto se do toho téměř – jak se domnívám – nadlidského úkolu Miroslav Pokorný pustil. Vlastně mě to nepřekvapuje. Neboť je to režisér, jež už po léta staví před sebe takové přetěžké cíle, protože je posedlý – a za to si zaslouží obdivu a úcty – vůlí, touhou pronikat k nejtěživějším a nejsložitějším, nerozluštiteľným tajemným hlubinám lidského osudu. A tak mu zajisté připadá text Daniely Fischerové jako text mistrovský, jenž mu dovoluje opět o kousek dále popojít po cestě. A on po ní se svými dvěma herci – Terezií Palkovou a Vratislavem Hadrabou vyrazil. Neokázale, se soustředěním na kresbu obou postav, s vůlí učinit intelektuálně-ideové úvahy autorčiny literatury masem a krví, nejosobnější, nejniternější, přímo existenciální záležitostí jejich bytí. A za tohle si všichni zaslouží vysokého uznání. Neboť – klobouk dolů – se jim to daří více, než bych k povaze textu očekával. Někdy dokonce až znamenitě, takže v jistém okamžiku druhé poloviny jsem schopen – či lépe: ono mne přesvědčí o tom, že mám být schopen – vidět před sebou dva své docela obyčejné současníky, kteří v psychiatrické léčebně prožívají peklo svého zoufalství, jež vzhledem ke všem těm paradigmátům může být zároveň peklem zoufalství každého z nás i celého lidstva. A tahle šance, jež mně inscenace dala, je pro mne její nejpozoruhodnější kvalitou.

Jan Císář

P.S. Přečetl jsem si po sobě svou kratičkou recenzi a s hrůzou vidím, že jsem dvakrát použil slovo paradigma, takže se vydávám smrtelnému nebezpečí, že budu vystaven nemilosrdné „metakritice“ – kritice kritiky, kterou skrze hronovská představení provozuje sloupek Očiřma v h. Včera to za paradigma schytil Petr Pavlovský, před tím v čísle 5. ZJH Michal Dočekal za to, že si troufnul vyslovit své kritické stanovisko vůči inscenaci Noci tribádek, když sám má v divadle dost nepodařené představení jiné hry téhož autora. Což je podle mne už „metakritika“ až unfair. Ale přesto: ta paradigma neškrtnu, zvláště proto, že v h. mne vyzývá k odvaze. Snad jen podotknu, že paradigma je cosi jako vzor, skupina, třída jevů patřící do téhož řádu. A svou odvahu ještě podepřu tím, že světová autorita moderní lingvistiky, literární vědy a estetiky, Roman Jakobson, říká, že umění je spojením osy syntagmatické a paradigmatické. Tak snad mně ten „metakritický mlýn“ s touto záštitou tolik nesemele.

Sme v návštěvnej miestnosti psychiatrickej léčebne. Žena a muž čakajú na návštevu, ktorá nechodí. Okrem nich je tam spústa zaujímavých vecí – plášť so zabudnutými cigaretami, zápalky, krabička tabletiiek a fľaša alkoholu. Pacienti síce nemajú okuliare a hodinky, ale motúzov majú na sebe viac ako dost.

A ešte nad nimi visí balvan. Je to balvan zo všetkých najťažších – text, veľký rozsahom a svojimi zámermi sa nebies dotýkajúci. Text, ktorý si osobuje právo nazývať sa dramatickým, napriek tomu, že neponúka režisérovi ani jedno miesto na rozohratie plnokrvnej divadelnej akcie, aby mu umožnil ponúknuť svojim hercom aj niečo iné ako dva dlhočizné paralelné monológy. Text, ktorého kvalita je založená iba na dôslednom parafrázovaní antických mýtov a Biblie. Ak sa aj niečo medzi postavami odohrá, je to skôr (okrem dlho pripravovanej akcie so škrabaním) zásluhou režiséra, ktorý pravdepodobne cítil potrebu hercom pomôcť (napr. ponúknuť stoličky). Sympatické sú herecké výkony oboch protagonistov, predovšetkým Terezie Palkovej. Po počiatočných problémoch s koncentrovanosťou (zdalo sa, že si príliš vypomáhajú expresívnymi gestami a grimasami),

sa rozohrali do výkonu pokračujúceho rámec ochotníctva. Napriek neprehľadnému umeniu a snahe sa im však nepodarilo vstúpiť do javiskovo uveriteľného vzťahu, jednoducho preto, že im autorka nič také nenapísala.

Napriek vyššie uvedenému s radosťou konštatujem, že divadlo AHA! ešte stále vysoko drží zástavu českého amatérského divadla nielen výberom provokujúcich titulov a tém, ale hlavne tým, akých hercov vychováva.

Karol Horváth

HEREC JE PRO MĚ NA DIVADLE TO NEJDŮLEŽITĚJŠÍ

Dokončení ze str. 2

Čím myslíte, že můžete přispět českému divadlu?

Divadelní představení musí podle mě diváka hlavně vybudit, vyvolat v něm katarzi. Divadlo by mělo být elektrizujícím mostem mezi divákem a hercem. Vztah herců a režisérů k psychologickému divadlu, hlubokému, silnému, k divadlu prožitku, divadlu silného, hlubokého, emocionálního působení u vás je, ale jakoby k němu vaši divadelníci neuměli najít klíč. A já mohu ten klíč přinést. To je mé místo ve vašem divadle.

Mohl byste něco říct ke své hronovské dílně?

Je to dílna zabývající se hereckou metodou podle Michaila Čechova. Před třemi lety jsem ji tu vedl poprvé. To mě tu nikdo neznal a účastníci nevěděli, co je čeká. Tehdy jsem je učil jazyku té metody. Teď si mě naopak vybrali – je jich asi třicet – podle mých inscenací, věděli, do čeho jdou, a tak byla má práce mnohem rychlejší a intenzivnější. Připravil jsem několik cvičení, pár etud, na nichž ukazuji, co je to „metoda Michaila Čechova“, jak pracuje Čechov s podvědomím, jak boří stereotypy. V divadelních školách a hereckých dílnách je třeba učit, jak se otevírat, jak překonat vlastní obranu, strach, bariéry. Herec se nemá učit „jak hrát“, ale jak pracovat.

Co je pro vás Hronov?

Je to velmi zajímavý festival. Zatímco hradecký Festival regionů je plný velkých představení, tady nikdy nevím, co bude. Takže tady častěji narazím na inscenace, jaké bych nečekal. Například před třemi lety to bylo Lavříkovo představení Zátisí s matkou, které mě velmi udivilo. Bylo divné, ne všechno jsem bral, ale bylo stoprocentně zajímavé. Objevil jsem velmi talentovaného tvůrce, kterého bych jinak třeba nepotkal. To je pro mě Hronov – setkání s experimenty. Jestli se profesionální divadlo bojí nových kroků, tady se můžou veřejně projevit. Tady není žádný strach předvést svou práci. Jakákoli forma, jakékoli pokusy. To nejdůležitější na Hronovu je atmosféra porozumění, vzájemné tolerance. Nejsou tu žádné lidské či umělecké komplexy, lidé si vzájemně říkají své pocity.

Jaký je pro vás letošní ročník?

Atmosférou se neliší od minulého. Z inscenací se mi zatím nejvíce líbila Lavříkova Zabýjala... To je pro mě naprosto profesionální práce, každý detail je promyšlen, herci s ním vědomě pracují. Hodně se mi také líbilo Divadlo AHA z Lysé nad Labem, jejich Náhle neštěstí (rozhovor byl dělán před uvedením jejich Tancovačky – pozn. aut.) a amsterodamská Serenáda. Všude tam byla vidět práce s hercem, a herec je pro mě na divadle to nejdůležitější.

Jaký je podle vás rozdíl mezi profesionálním a amatérským divadlem?

Já myslím, že není třeba dělat ostrou hranici mezi tím divadlem a oním. Já si myslím, že amatérské divadlo by mělo tlačit na profesionální, ovlivňovat ho, provokovat, zkoušet nové formy, které si v profesionálním nemohou nebo nechtějí dovolit. Je to platforma profesionálního divadla, která zvláště v Čechách je velmi silná. Lébl, Pitínský a další začínali v amatérském divadle. To by se v Rusku mohlo jen těžko stát. v. h.

O „KRTICI ČESKÉ“ (PŘIZNÁNÍ)

Vstoupil jsem do stávk, respektive jsem rezignoval na své recenzentské místo poté, co mi Vladimír Hulec vzkázal, že nemám radit jiným, jak vařit dobrou kávu, když sám nedovedu ukuchtit ani slušnou meltu (viz jeho komentář k mé kritice Noci tribádek, v němž poukazuje na chabou kvalitu mé inscenace Obrázkářů). - „Co, ty staré, reješ do kritických, když sám to líp udělat neumíš!“ Ano, takto jsem to četl, Vladimíre, a chtěl jsem nadobro z Hronova odjet. Ovládl jsem se ale a pouze abdikoval jako recenzent.

Dnes mne V. H. požádal, abych tedy, když už jako kritik trucuju, napsal úvahu o etice kritiky. Měl bych napsat něco rozmyslného, ale já se musím spíš k něčemu přiznat: já mám kritiku rád jenom když mne chválí. Musím ovšem dodat, že moje představa o chvále překračuje meze slušnosti. Jsem tudíž přesvědčen, že jsem v životě neměl na nic pochvalnou kritiku... ano, vím, že je to se mnou zlé...

Proto jsem tedy velmi, velmi nerad přistoupil na onen recenzentský úvazek, neboť jsem si představil, že mezi mnou kritizovanými může být, byť jeden (či jedna) takový ješitný a samolibý ubožák jako jsem já a dovedl jsem si představit jeho (její) reakci. Z předešlého je zřejmé, že to s námi, hnidopychy, nemá „Krtice česká“ (jedná se o chráněný živočišný druh) vůbec lehké a tímto jí vyznávám svůj obdiv a úctu v její těžké práci a slibuji, že mnou zmrzačený V. H. byl poslední kritik, na nějž jsem vztáhl ruku.

Michal Dočekal

A v této chvíli šlápl Michal Dočekal zlému kritikovi V. H. na obě kuří oči

dílen a patřily k nejoblíbenějším. Právem, neboť je to chytrá a vzdělaná žena, která mnoho ví a má charisma, jemuž jsem coby účastník těch setkání několikrát podlehl. Jako dramatička je však – obávám se – vlastní sečtělostí příliš svázaná. Náhle neštěstí je navíc psáno pro literární kavárnu Viola (hráli Johana Tesařová a Bořivoj Navrátil), tedy je velmi komorní. Bylo i televizí zpracováno. Na velké jeviště je však naprosto nevhodné a mladých herců nehodno. Ač se snažili sebeví, byla to násilná filipika, křeč a mus. Pan Korčák v našem listu užil termín „mrtvolné divadlo“. Báľ bych se – abych citlivé umělce nepobouřil – použít takového výpadu, ale obě inscenace včerejšího oficiálního programu trochu zmrtvělé skutečně byly. Raději pro charakteristiku obou využiju jedné básně brněnského provokatéra Mariana Pally: Velká láska / malý pták.

Mrozkova Tancovačka rozhodně byla živější. Dokonce bych řekl, že mohla spíš Lysé na letošním Hronově reprezentovat. I ona však trpěla absencí výkladu, „o čem to vlastně hrát“. Nedávno tuto hru inscenovalo amatérské Divadelní studio Turnov (tuším, že ji mají stále na repertáru) a bylo to jiné presso. Oni totiž šikanu (o čemž ta hra je) zdůvodnili rasismem. A náhle bylo jasné, o čem je řeč a o čem hrát. Závěrečná vražda byla až hrůzně fašizujícím mementem mori, které se mi dodnes občas ve snu vyjeví. Poměrně zábavnou a zdaleka ne divadelně nudnou inscenací Lysých, obávám se, do svých hrůzných snů nevpustím. Vždyť takových bezprizorných osudů člověk denně potká... O nich – bezprizorných lidech – jsem se však příliš nedozvěděl. Kdo byli ti tři a proč tak jednali? A co ty žluté boty? Že by je Koula Dürrenmattově Staré dámě štípl?!

Dosti nezapných žertů. Chtěl jsem se původně zamyslet nad etikou kritiky. Zdá se mi, že většinou jde o vnímání slov, o jejich chápání, a často jen o humor a jeho chápání. Došel jsem tak k etice humoru. Humor? To zní hrdě! Nejde však myslím ani o ten humor. Jde o etiku života. Člověk občas někoho urazí, aniž by chtěl, nebo si to uvědomoval. Tomu se nelze vyhnout. Etické (tedy normální) je vědět to, nebát se toho a jednat, psát i mluvit podle svého nejčistšího vědomí a svědomí. A když už jednou bouřkové mraky nedorozumění či skutečného protivenství zatemní nebe, nebát se hromů, blesků i krupobití a všechno si otevřeně říct. Včera naštěstí byla bouřka mírná: Promiň, Michale, neporozuměli jsme si (humor je často ošidná věc). Díky, Michale, že je to za námi. Tví Obrázkáři jsou tedy presso, když myslíš. Jenomže ve skle. A já kafe ve skle nemám rád.

Michal Dočekal

diskuse

Včerejší odpolední diskuse v plném začala Princeznou na hrášku. Děti působily mile a uvolněně, dramatická výchova zřejmě dobře funguje. Ale byla nastolena otázka, nakolik jde o jejich pohled a nakolik o pohled vedoucích. Hovořilo se též o dramaturgii – proč si vybrali Anderse novou pohádku, když ji posunuli naprosto jinam. Též o špatné viditelnosti a nevhodném prostoru byla opět řeč. Ale nejvíc obecně o tom, jak vlastně posuzovat dětské divadlo, jaká kritéria zvolit. Pokud by někoho zajímalo, jak to chodí ve světě, nejčerstvější zprávy má Silvester Lavrik, který se nedávno vrátil ze světového festivalu dětského divadla.

The Best of Voiceband bylo ani ne tak inscenací, jako produkcí. Tato rytmická produkce je na slušné úrovni, jen mohla být trochu plastičtější. Na rozdíl od tradičního voicebandu nepracuje soubor s melodickou složkou řeči.

Před diskusí o dalším představení (jak už jsme zažili po Dandinovi) se sál hodně vyprázdnil. Zřejmě litévské představení Ženy (Bobos) řada diváků předčasně opustila nebo nezhlédla. I teď dělalo problémy je pojmenovat. Dopolední PC je nazval bláznivou férií, která jim připomněla český Kocourkov. Ale významy jsme nedokázali přečíst. Asi inscenace čerpá z tradic litévského divadla a folklóru, které neznáme. Obdivuhodné je, že se režisérovi podařilo dát dohromady tolik žen, které jsou schopné udělat si srandu samy ze sebe. Od počátku nasadily dynamické tempo, takže po pěti minutách se nám zdá představení stále stejné. I přesto jiskra do hlediště přeskočila. ex

Aby divák dobře viděl

Osvětlovací tělesa, stmívače, reflektory a další zařízení nabízí divadelním souborům pan Rudolf Fiala ze Dvora Králové nad Labem. Stačí zavolat, nejlépe na č. telefonu 043/ 72470.

Služba ADA

Chcete-li nabídnout své inscenace mimo místo svého trvalého působení, využijte příležitosti. ADA vás zprostředkuje do celé České republiky prostřednictvím časopisu Amatérská scéna. Stačí vyplnit tiskopis „Nabídka divadelního představení“, odeslat jen na adresu uvedenou v jeho záhlaví a přiložit ústřížek zaplacené složenkou na účet ADA u Komerční banky, Praha 5 - Radlická, číslo účtu 34139-051/0100, konstatní symbol 308, variabilní symbol 0097.

Za jedno zveřejnění nabídky jedné inscenace je třeba odeslat na účet ADA 100,- Kč. Potřebný tiskopis si lze kdykoliv vyžádat u dr. Milana Strotzera na telefonnu ARTAMA 02/61215684-7.

SCÉNICKÁ ŽATVA 2000 V MARTINĚ, SR

Vyvrcholením sezóny amatérského divadla a umeleckého prednesu 1999/2000 bude „festival festivalov“ – Scénická žatva 2000, která sa uskutoční v dňoch 20. – 25. októbra 2000 v Martine ako 78. ročník súťaží slovenských divadelných súborov.

Aj v tomto roku jeden súbor spomedzi asi 20 účinkujúcich súborov môže získať za inscenáciu „Cenu za tvorivý čin roka“ spojenú s finančnou odmenou. Na Scénickú žatvu 2000 sa nominovali súbory z celoštátnych slovenských postupových prehliadok (činoherného a hudobného divadla, divadla tradičného a dedinského, divadla mladých, bábkového divadla, divadla poézie, detskej dramatickej tvorivosti, pantomímy), maďarských a ukrajinských celoštátnych prehliadok, i z ďalších prehliadok (kresťanského divadla, pôvodnej slovenskej tvorby, ženskej tematiky...). Zo zahraničia sa predstavia divadelné súbory slovenskej menšiny (Juhoslávia, Maďarsko, Poľsko) a v jubilejnom ročníku 70. Jiráskovho Hronova je pozvaný aj reprezentant českého amatérského divadla. Program zavŕši vystúpenie profesionálneho Divadla SNP z Martina.

Národné osvetové centrum spolu s ďalšími organizátormi pripravujú vo vzdelávacej časti okrem iného aj seminár s témou Reflexia divadelného predstavenia. Usporiadatelia by na ňom radi privítali z Európy zástupcov – rektorov divadelných časopisov i predstaviteľov AITA/IATA.

Programová skladba i ďalšie informácie budú k dispozícii začiatkom septembra na adrese:

Národné osvetové centrum, Nám. SNP 12, 812 34 Bratislava, SR, tel.: ++421+7 52923157.

Tešíme sa na ďalšie divadelné stretnutie s vami na Scénickej žatve 2000 v Martine. Mgr. Alena Štefková

O KRITICE A MILOSTNÝCH VYZNÁNÍCH

Skoro mám chuť napsat volné pokračování nekonečného seriálu „O kritice“ pod názvem „O rozdílu mezi kritikou a milostným vyznáním“. Ale na to by jedno číslo hronovského Zpravodaje nestačilo. Tedy jinak:

Ano, Brůčekův Vojín Kuřátko je zajímavým příspěvkem k českému amatérskému divadelnictví. Ale, že jsme byli svědky „existenciálního dramatu v ambaláži nadsázky skvělého humoru, které Sartre nikdy nedokázal napsat“, jsem, přiznávám, opravdu nepostřehl. A protože se v oboru loutkového divadla pohybuji něco přes čtyřicet let, dovoluji si ještě poznamenat, že tvrzení o tom, že „Josef Brůček, který se do nesmrtelných análů českého divadla zapsal již několika bravurními kousky“ tentokrát „stvořil nový fenomén“, a že „něco tak důsledného a zacíleného se na loutkovém divadle českém ještě neobjevilo“ jsou také poněkud mimo realitu.

Viděli jsme inscenaci veliké vizuální představitivosti a místy i působivosti, která je však poněkud oslabována nejen režijně-loutkohereckým nezvládnutím některých situací (jako je třeba ono bezmocné plácání křídly i zobákem při počátečním monologu kuřátka v ovsu), skutečně loutkářsky loutkami nevyjádřeným jednáním (v tuto chvíli stojí vedle sebe především výstřední výtvarný znak a patetické slovo), ale hlavně jistou nedbalostí či nedostatečností v temporytmu mnoha situací, při nichž je patrný zápas o technické zvládnutí akce... Myslím si, že jsme byli svědky imaginativního představení, jehož filosofické dosahy sám Brůček teprve domýšlí a ví, že třeba závěrečný obraz se zrcadlem a větou „Ztratilo se kuřátko“ vytváří pro diváka podstatně jiný (a i tak rozporný) význam, než on sám vyjádřit chce.

Brůček je mistr svérázné absurdní grotesky. Ale svět – zaplať bůh – není černobílý. Snažme se tedy udržet re-lace alespoň trochu se přírdružující reality světa a nedeformovat hierarchii hodnot ve stylu Havran z kamene je jen střídající se poetické mlžno a žvanění bez špetky jednání – Kuřátko je nevidaný fenomén.

K rozdílu mezi kritikou a milostným vyznáním pak už jen jedině. Myslím, že kritik nad papírem či klávesnicí by měl pozapomenout na své lásky i nelásky divadelní i lidské a měl by se alespoň pokusit vidět věci s poněkud širším hledím, z poněkud většího nadhledu, čemuž se někdy říkáva poněkud objektivněji. I já se považuji za Pepíkova přítele. Ale nezdá se mi nejlepším způsobem vyjádření onoho přátelství to, že při každém jeho kýchnutí složím ódu na jeho génia, a už vůbec se mi nezdá, že odborná kritika je to pravé pole, kde se má přátelství takto projevovat.

Luděk Richter

legendy j.h. JIŘÍ BENEŠ

Kdo se potkal s tímto vzdělaným redaktorem časopisu Ochotnické divadlo, někdejšího předchůdce Amatérské scény, nezfafrněného vidinami socialismu (jak se mnohým ochotníkům rovněž tenkrát na čas přihodilo), který svými články, ale hlavně taktními rozhovory pomáhal hledat cestu mnohým ochotníkům, zapamatoval si ho navždycky. Stál v čele Ústředního poradního sboru tehdejší Artamy – Ústředního domu lidové umělecké tvorivosti, uměl úspěšně čelit byrokracii a ideologickým atakům, nosil na trh svou kůži a uměl volit taktiku, když se např. projednával (dokonce v kolegiu ministra kultury!) výběr souborů a jejich repertoár pro Jiráskův Hronov, kdy hlavní starostí úřadů bylo, aby se v Hronově hrál co největší počet her samotného Mistra, či hry „sovětských přátel“ a posléze těch „nových, revolučních, současných“.

Dnes se ani nechce věřit, kolik to stálo úsilí bojovat s blbostí a stupiditou. Beneš šel dál, co to nejvíc šlo, otevíral cestu malým mladým divadlům, vykřesal ze země (s Pavlem Boškem) Repertoár malé scény, otevíral Kladivadlům a dalším „undergroundovým“ divadélkům značně zatuchlé, mnohdy politicky zmanipulované Jiráskovy Hronovy, byl trpělivým oponentem předkládání nových „perspektiv a manifestů“. On ale věděl, že pouze činy na jevišti a ne provoláními se posouvá ochotnické divadlo kupředu. Proto jeho režie v pražském Máji, spolupráce s radlickými ochotníky, proto jeho zájem o divadlo pro děti. Nesčetněkrát se trmácel za venkovskými soubory a vedl nezapomenutelné otevřené rozpravy v klubovnách souborů a lokálech místních hostinců.

Kdesi na broumovsku, když jsme si sedli po nevydařeném představení, se k němu naklonil Vladimír Semelka a tajuplně mu pošeptal: „mírně, prosím tě, mírně, posledně tady režisér v záchvatu vzteku prokousl jednomu porotci ucho!“ Jiří se ale nedal, vždycky vyslovil, co chtěl. A ochotníci ho měli rádi. Jiří Valenta

KARLÍNSKÁ TRÍSKA 2001

Nová pražská regionální přehlídka amatérského divadla.

Není jisté žádným tajemstvím, že problémy spojené s regionální postupovou přehlídkou činoherního divadla v Praze se letos nakumulovaly do rozměrů, které snad předčily očekávání i těch největších skeptiků. Nechceme na tomto místě plakat nad rozlitym mlékem, či, jak bývá v našich krajích zvykem, lamentovat nad tím, jak to či ono dělají jiní špatně a přitom sami nic nedělat. Proto jsme se (DIVADLO (bez záruky) pozn.red.) po dohodě s Domem dětí a mládeže hlavního města Prahy rozhodli zkusit to trochu jinak. Nabízíme vám všem, tedy samozřejmě i vám mimopražským, účast na přehlídce amatérského divadla Karlínská Tríska 2001, která se bude konat ve dnech 16. až 18. 3. 2001 v budově DDM Spektrum, Karlínské náměstí 7, Praha 8. A protože se domníváme, že nastala doba, kdy soubory budou svou účast na přehlídkách zvažovat i podle toho, kdo zasedne za porotcovským stolem, tady je složení naší poroty: Mgr. Milan Schejbal, režisér a umělecký šéf Divadla ABC v Praze, Kateřina Fixová, dramaturgyně Divadla ABC a Městského divadla v Mostě, Miroslav Pokorný, režisér a vedoucí Divadla AHA! Lysá nad Labem a Mudr. Petr Vojkůvka, režisér amatérského souboru z Aše, absolvent Kurzu praktické režie. Recenze poroty, zprávičky z divadelního světa a další zajímavosti si budete moci pročitat v přehlídkovém zpravodaji Trískáček. Samozřejmě bude skrononstop otevřený divadelní klub.

Karlínská Tríska 2001 bude koncipována jako přehlídka amatérského divadla s možností postupu na celostátní přehlídky: Divadelní Třebíč, Šrámkův Písek, Popelka Rakovník. Přehlídka bude otevřena pražským i mimopražským souborům. Přihlášky v d'ARTAMAnu č. 5 a 6 a na vlastních internetových stránkách přehlídky se dozvíte na PRAHA: <http://www.dbz.cz>. – stránky DIVADLA (bez záruky). Těšíme se na vás!!! Pavlína Morávková a Jan Strejcovský

o kritice

Scénicky neklade kus celkem velkých požadavků a ve Rvišti volili scénu pěkně, vhodně umístivše potřebný nábytek. O provedení nutno říci: rychlejšímu tempu vadila trochu slabší znalost úloh některých herců a pomalé upadávání. Veselost měla být trochu bujnější a trvat tak dlouho, až je okřiknuta. Doporučuji méně chodit po jevišti; hrát více na místě. Rekvizity ponechat u sebe tak dlouho, až jsem vyzván k odložení (Bečvář-aparát!) Doporučuji přesné dodržení zvyku denního života, názvy věcí a jich popis upravovat podle skutečnosti, ne dle knížky. Baručce slušel by bílý čepček na hlavě. Dr. Markovi se lépe hrálo bez ske! (F. X. Svoboda „Poslední muž“, dram. kroužek osvět. sboru Rviště, 26. a 31. prosince, L.K.C. in Věstník Smetanova okrsku ÚMDOČ, roč. 1925)

PLEŠ AMATÉRSKÉHO DIVADLA

Rok se s sešel rokem a my si vás opět všechny dovolujeme pozvat na náš „Pleš amatérského divadla“. A proč tentokrát právě Pleš? No proč ne. Už jsme vystřídali v názvech klasický PLES, potom přišel P.ES a loni to byl LES AMATÉRSKÉHO DIVADLA. Z toho plyne, že se jedná již o čtvrtý ročník „značně neformálního“ setkání všech těch, kteří mají rádi amatérské divadlo nebo těch, kteří se chtějí prostě bavit. Vítání budou všichni, kteří mají chuť prožít večer a noc v naší společnosti, tedy ve společnosti DIVADLA (bez záruky) PRAHA a našich hostů.

Celý bohatý program bude probíhat ve všech prostorách DDM Spektrum (Karlínské náměstí 7, Praha 8). V divadelní části programu budete moci vidět divadlo SAD Plzeň s inscenací Depa hovězí, Divadlo Natěšno plus s celou ženou v trysku století, dramatik DRAM-TAN TAM-TAM se Strašidly, DS Ty-Já-Tr s Vodníkem a pořádající DIVADLO (bez záruky) PRAHA, tedy nás, s Wilderovým Dětsvím. To jsou v tuto chvíli již dojednaná představení, nejspíš jich bude ještě víc!

Tak tedy – 25. listopadu 2000 od 19.00 v budově DDM Spektrum, Karlínské náměstí 7, Praha 8 se těšíme nashledanou. Již dnes si rezervujte vstupenky na tel. 0603/441150, či e-mailem na dbz@post.cz. Navštívit také můžete naše internetové stránky <http://www.dbz.cz>. Jo a plešatí mají vstup zdarma. -dbz-

JH S KŘÍŽEM PO TŘICETI LETECH

Kritickou obec, která je poměrně početně zastoupena, rozšířil včera nečekaně i J. P. Kříž, milovník venkovského divadla. Právě, že tu chtěl být už před třiceti lety, ale že mu do toho vždycky něco přišlo. Avšak pokaždé v létě znervózňel, že mu něco schází, že o něco přichází, jeho psychoterapeut však v jeho podvědomí otevřel složku frustrace Jiráskovým Hronovem, desetiletí neuspokojovanou touhou, takže při sedmdesátém ročníku neodolal. Tento statečný kritik, který za večer stihne i několik představení a je mu jedno zda je jedno v Brně, druhé v Praze a třetí v Šumperku zapadl do hronovských vod jako ryba do vody. Natolik, že jsme se po něm marně pídili, abyste mohli spatřit jeho podoběnku, nebyl prostě k nalezení. Proto jsme vyblejskli dceru Ornelly Muttiové, která v tom okamžiku, kdy jsme již, již mysleli, že blíž přichází Kříž, šla okolo. WD

Poděkování partnerům, kteří podpořili 70. ročník Jiráskova Hronova

GRAFICKÉ ZÁVODY HRONOV
Čapkova 284 • 549 31 HRONOV
Tel.: 0441/48 24 25 • Fax: 0441/48 34 27 • E-mail: gzh@iol.cz

Konrát Michal
HARDWARE • SOFTWARE
počítače, programy, Internet
tel.: 0603-162218, 0441-481-686

Náměstí bude uzavřeno!

Přípravný výbor JH prosí účastníky přehlídky, aby v sobotu večer nejezdili do centra Hronova autem a aby neparkovali na náměstí. Centrum bude kvůli závěrečnému ohňostroji od 20 do 23 hodin uzavřeno. Pokud se přece jen stane, že přijedete autem, pak dbejte důsledně pokynů policie. Budou přítomni i hasiči a sanitá, ale je třeba respektovat vymezení prostor, aby nedošlo k úrazu.

Přijďte na Fedotova!

Účastníci dílny vedené Sergejem Fedotovem nás všechny zvou na předvedení výsledků své práce, které se bude konat v pátek 18.8. ve 22.15 hodin v Sokolovně. Program bude trvat přibližně hodinu.

Předváděčky KnMD

Některé třídy Klubu (nejen) mladých divadelníků se nám chystají předvést ukázky své práce. Podrobnější informace se nám nedonesly, jen to, že se tak stane v sobotu 19. 8. v 10.30 hodin v parku.

SOBOTA 19. SRPNA 2000

Salónek Hotelové školy, Čapkova ul.
v 9.00 - 17.00 hod.

Zasedání Středoevropské sekce AITA/IATA
(účast pouze pro delegáty)

Malý sál Jiráskova divadla v 14.00 hod.
Problémový klub

Soukromá podnikatelská škola,
Komenského náměstí v 14.00 hod.
Problémový klub (zahraniční)

Jiráskovo divadlo v 17.00 a 20.00 hod.
Ořechovské divadlo Ořechov u Brna

STRAKONICKÝ DUDÁK

Sál Josefa Čapka v 17.00 a 20.00 hod.
LS Čmukaři Turnov
PLETENÉ POHÁDKY

Park A. J. v 17.00 hod.

Promenádní koncert
dechové hudby ZUŠ Hronov
a mažoretok DDM Hronov

Náměstí Čs. armády v 22.00 hod.
SLAVNOSTNÍ ZAKONČENÍ
70. JIRÁSKOVA HRONOVA
OHŇOSTROJ

